

Izabela Zagrodnik

nauczyciel dyplomowany języka niemieckiego i geografii

**Opinia o programie nauczania języka niemieckiego
w szkole podstawowej jako drugiego języka obcego nowożytnego
(II etap edukacyjny, klasy VII–VIII, poziom II.2./A1)**

Autorka programu: **Anna Jaroszevska**

Program został opracowany zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej*.

Program jest również skonstruowany według wymagań obowiązującego prawa oświatowego: *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59)*.

Oceniany program nauczania składa się pięciu rozdziałów. Zawiera: ogólną charakterystykę programu, cele kształcenia, uwagi na temat rozkładu materiału nauczania, informacje dotyczące realizacji programu oraz procesu oceniania w nauczaniu języka niemieckiego, jak też bogatą bibliografię, co świadczy o dużym rozeznaniu autorki w literaturze przedmiotu.

W I rozdziale autorka koncentruje się na pięciu aspektach: przeznaczeniu programu, jego podstawach prawnych, użytkownikach oraz czasie i warunkach realizacji. Program obejmuje proces nauczania języka niemieckiego jako drugiego języka obcego nowożytnego na drugim etapie edukacyjnym w klasach VII–VIII szkoły podstawowej, kiedy to uczniowie rozpoczynają naukę języka niemieckiego od podstaw. Program powinien zostać zrealizowany w trakcie dwuletniego cyklu kształcenia. Zgodnie z rozporządzeniem zajęcia w tym czasie mają odbywać się dwa razy w tygodniu. Autorka zauważa możliwość zwiększenia tego wymiaru o jedną godzinę na wniosek nauczyciela i za zgodą dyrektora szkoły z puli tzw. godzin dyrektorskich. Opisuje korzyści wynikające z takiego zwiększenia liczby godzin. Autorka przypomina najważniejsze kompetencje dobrego nauczyciela oraz jego rolę w procesie edukacyjnym. Omawia również specyfikę rozwoju procesów poznawczych uczniów, ich osobowość i stany emocjonalne oraz te cechy, które mogą wspierać lub utrudniać uczenie się języka niemieckiego. Autorka zauważa także znaczącą rolę rodziców/opiekunów w procesie kształcenia i wychowania młodzieży oraz wymienia pozytywne i negatywne postawy rodzicielskie. Wskazuje też na korelację między liczebnością grupy a jakością kształcenia oraz przedstawia optymalne warunki realizacji programu nauczania.

Rozdział II zawiera: ogólne cele kształcenia w szkole podstawowej, ogólne cele nauczania/uczenia się języka niemieckiego na poziomie II.2. (A1) i szczegółowe cele nauczania/uczenia się języka niemieckiego na poziomie II.2. (A1). Przedstawione ogólne cele kształcenia są spójne z celami szczegółowymi. Autorka wskazuje na konieczność całościowego pojmowania celów kształcenia, w których wychowanie łączy się z treściami edukacyjnymi, a nauka języka prowadzi do skutecznego komunikowania się w języku niemieckim.

W rozdziale III autorka celowo rezygnuje z przedstawienia przykładowego rozkładu materiału nauczania, dając jednocześnie wytyczne, jak stworzyć całościowy plan. Podaje przykładowe funkcje i sytuacje językowe oraz zagadnienia gramatyczne, które odpowiadają poziomowi A1 biegłości językowej wg ESOKJ. Nauczyciel, znając specyfikę szkoły, wybrany

podręcznik, liczbę godzin, decyduje, które treści kiedy należy wprowadzić, aby spełnić wymogi podstawy programowej. Autorka zwraca uwagę na spiralny układ budowy rozkładu materiału, tzn. stopniowe poszerzanie treści, aż do wyznaczonego poziomu biegłości językowej, przy jednoczesnym utrwaleniu treści poznanych wcześniej. Ważnym aspektem jest tworzenie autentycznych sytuacji językowych, np. dydaktyzując bieżące wydarzenia z życia ucznia (święta, wakacje itp.). Autorka objaśnia zasadę międzyprzedmiotowej korelacji treści, przy której funkcje językowe: kognitywna, społeczna oraz afektywna łączą się, tworząc podstawę, dzięki której język obcy staje się medium, środkiem pozwalającym na wielokierunkowy transfer wiedzy z różnych dyscyplin.

Rozdział IV – „Realizacja programu” – zawiera m.in. cenne wskazówki, jak przeprowadzić pierwszą lekcję języka niemieckiego. Jest to szczególnie ważne, bowiem nauka drugiego języka obcego jest dla uczniów nowym doświadczeniem. Autorka podaje wiele różnych pomysłów, jak sprawnie i ciekawie prowadzić zajęcia, proponuje korzystanie z doświadczeń innych nauczycieli, gotowych scenariuszy lekcji, zachęca do „żywego” spotkania z językiem, np. przez kontakt e-mailowy, wizytę w Instytucie Goetego, wykorzystanie zdydaktyzowanych autentycznych tekstów. Autorka zaleca stosowanie różnorodnych metod i form pracy na lekcji, indywidualne podejście do uczniów o różnych potrzebach edukacyjnych, podaje także techniki wspomagające indywidualizację pracy z uczniami. Przypomina o ważnej roli projektów edukacyjnych oraz o konieczności ograniczenia języka ojczystego do minimum w trakcie realizacji tych projektów. Autorka prezentuje również szczegółowe techniki rozwijające różne sprawności językowe.

W rozdziale V został omówiony proces oceniania w nauczaniu języka niemieckiego. Autorka słusznie zauważa, że ocenianie prowadzone we właściwy sposób wspomaga działania o charakterze dydaktyczno-wychowawczym, jednak źle prowadzone – niesie ze sobą negatywne konsekwencje. Szczegółowo opisane zasady, metody i techniki oceniania pomogą nauczycielowi we właściwy sposób monitorować postępy uczniów.

Przedstawiony do zaopiniowania program jest poprawny pod względem merytorycznym i dydaktycznym. Zawiera wiele wskazówek dotyczących nowoczesnej metodyki, jest spójny z polskimi aktami prawnymi i nawiązuje do *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego* (ESOKJ). Reasumując, jest inspiracją dla nauczycieli, którzy kreatywnie i skutecznie chcą spełnić wymogi podstawy programowej.

Izabela Zagrodnik